

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

6. søndag i treenighetstiden / Aposteldagen – 16. juli 2017

Prekentekest: Luk 5:1-11

Lesetekst I: 1 Mos 12,1-4

Lesetekst II: Rom 1,1-7

Aposteldagen

Det å være apostel betyr å være utsending med fullmakt, omtrent som en ambassadør i våre dager. Ambassadøren sier bare det regjeringen der hjemme sier, og har i prinsippet ikke egne meninger. Når ambassadøren uttaler seg, har ordene den samme tyngde som om det var regjeringsjefen der hjemme som hadde sagt det selv.

For de av oss som setter pris på demokrati og menneskeretter der alle i prinsippet burde ha lik makt og innflytelse, kan konseptet "apostel" være krevende å forholde seg til. Hvorfor skulle vi for eksempel høre mer på apostlene enn på flertallet i et kirkemøte eller et kirkekonsil?

Poenget, som illustreres godt i dagens tekster, er at Gud, i motsetning til mange av kulturene på kloden, ikke gir spesialoppdrag som en type "ansiennitetstillegg" etter lang og lojal tjeneste.

Gud kaller på mennesker som ikke er der de burde være

Abram ble kalt, selv om familien hans var avgudsdyrkere (Jos 24,2). Gud var ikke engang fornøyd med navnet hans, så mannen som ble pålagt utvelgelsen fikk pent ta til takke med på bytte navn og identitet på Guds ordre (1 Mos 17,5). Gud hadde forøvrig en del problemer med Abram/Abraham sin mangel på tro (1 Mos 15,3-4) og kona Sara lo av Guds løfte (1 Mos 18,12-15). De var vel heller neppe idealer i alltid å snakke sant (1 Mos 12,10-20; 20,1-18).

Paulus var definitivt på feil sted da Gud kalte ham til apostel, for han var imot Jesus Messias på alle tenkelige vis (Apgj 8,2; 9,1; 1 Tim 1,13).

Noe av det samme ser vi i evangelieteksten der Peter får så mye fisk, at det fikk ham til å innse at han var en så syndig mann at Jesus burde ta avstand fra ham (Luk 5,8).

Poenget er at alle de som blir valgt ut av Gud på forskjellig vis, var fortapte i utgangspunktet. Dvs det motsatte av "ansiennitetstillegg".

Noen får spesielle oppdrag og velsignelser

Gud er glad i alle mennesker. I 1 Mos 12,3 sies det slik: "I deg skal alle slekter på jorden velsignes". I Rom 1,5 sies det slik: "Ved ham har jeg fått nåde og apostelloppdrag for at jeg skal føre mennesker av alle folkeslag til lydighet i tro, til ære for hans navn." I Luk 5,10 sies det slik: "Vær ikke redd! Fra nå av skal du fange mennesker." Guds universelle perspektiv klinger med selv på en dag som Aposteldagen.

Men det universelle opphever ikke det partikulære perspektivet. Noen blir kalt til spesielle oppdrag, som ikke nødvendigvis alle andre får del i. De med velutviklet demokratisk sinnelag vil selvsagt streve med å godta Guds partikulære perspektiv, men det ville vært upassende for oss mennesker å påstå at Gud har valgt helt feil strategi (Rom 9,19-21). Blant all de som i utgangspunktet var fortapte, "uten Gud og uten håp i verden (Ef 2,12), så valgte Gud ut noen redskap for å fullføre sin plan.

Abram, avgudsdyrkeren, skulle bli opphav til en ætt, Israels folk, som skulle tilhøre Gud på en helt spesiell måte. De som velsigner Israel skal Gud velsigne og den som forbanner Israel skal Gud forbanne (1 Mos 12,3). Paulus, Peter og de andre apostlene fikk et oppdrag med fullmakt og stor autoritet (2 Kor 13,10), som ingen andre kan matche, og derfor blir påstander av typen "vi trenger ikke å bry oss så mye om hva Paulus eller Peter sier, for vi i vår tid vet så mye bedre hva Gud egentlig mener" helt meningsløse.

Krevende å komme nær Gud

Er det bra å komme nær Gud? De fleste av oss mennesker har noen gang opplevd en lengsel etter noe større, en gudslengsel. Gud er i sin godhet tiltrekkelige.

For Israels folk, og i enda større grad for de av presteslekta som skulle tjene i tabernaklet/templet fortonte Guds nærhet seg i et litt annet perspektiv: "Og Moses sa til Aron: «Det var dette Herren talte om da han sa: På dem som er meg nær, viser jeg meg hellig; foran hele folket viser jeg min herlighet.» Da tidde Aron." (3 Mos 10,3). Kanskje ikke så rart at Aron tidde, siden han nettopp hadde mistet to sønner pga nærheten til den hellige Gud? Den hebraiske bibelen er full av lignende eksempel på hvor krevende det er å være utvalgt. For å nevne noen eksempel, se Jes 1,3-4; 57,3; Jer 2,4-9; Esek 36,20-21.

Apostelen Paulus vet at aposteloppdraget hans innebærer en forpliktelse: "Men det at jeg forkynner evangeliet, er ikke noe jeg skryter av. Det ligger på meg som en tvang. Ve meg om jeg ikke forkynner evangeliet!" (1 Kor 9,16).

Peter skjønte fra dag én at i lyset av den Hellige blir alt avslørt, så han prøvde å overtale Jesus til å gå bort fra ham -dess fortere, dess bedre (Luk 5,8).

Kallet til å leve et hellig liv blir i Skriften utvidet til et universelt kall også: "Derfor formaner jeg dere ved Guds barmhjertighet, søsken: Bær kroppen fram som et levende og hellig offer til glede for Gud. Det skal være deres åndelige gudstjeneste. Innrett dere ikke etter den nåværende verden, men la dere forvandle ved at sinnet fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som er til glede for Gud, det fullkomne." (Rom 12,1-2)

Guds utvelgelse av Israel, og av enkeltmennesker til spesielle oppdrag som profet, apostel osv, fungerer som pilotprosjekt for at alle vi andre skal skjønne bedre hva som er Guds vilje og plan for menneskeheten og hele verden, nemlig "å føre mennesker av alle folkeslag til lydighet i tro" (Rom 1,5).

Vandre i tro

Abram vandret og vandret. Han måtte tro i veldig mange år før han fikk en sønn, og rent generelt så han ikke mye gå i oppfyllelse (Heb 11,8-10).

Paulus skrev sterke ord om Guds plan og hvor viktig det er at mennesker, jøde først og så alle andre (Rom 1,16), får høre evangeliet om Jesus Messias forkynt slik at de kan bli frelst. Men aposteloppdraget er først og fremst en vandring i tro. Paulus visste at den logiske konsekvensen av å være apostel er å bli ofret (2 Tim 4,6). Det er slik det er når en tilhører Jesus Messias og har en Herre – prioriteringsrekkefølgen i livet ordner seg omtrent av seg selv.

Kallet Peter fikk går på det samme. "Så rodde de båtene i land, forlot alt og fulgte ham" (Luk 5,11).

Vi har ingen grunn til å tro at Peter på forhånd skjønte så altfor nøye alt Jesus skulle ta ham med på. Men han gikk sammen med Jesus. Neste gang Jesus ordnet et fiskeunder fordypet apostelkallet seg enda litt: "Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Da du var ung, bandt du beltet om deg og gikk dit du selv ville. Men når du blir gammel, skal du strekke ut hendene dine, og en annen skal binde beltet om deg og føre deg dit du ikke vil.» Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle ære Gud med. Da han hadde sagt dette, sa han til Peter: «Følg meg!»" (Joh 21,18-19)

Peter fortsatte å vandre i tro på sin Herre. Han kunne ikke tie om det han hadde sett og hørt (Apgj 5,20). Så langt vi vet, ble enden på Peter sitt liv at han ble korsfestet opp ned. Det er slik det er å være apostel.

Andreas Johansson

Stedlig representant for DNI i Haifa.

ncmi.israel.representative@gmail.com